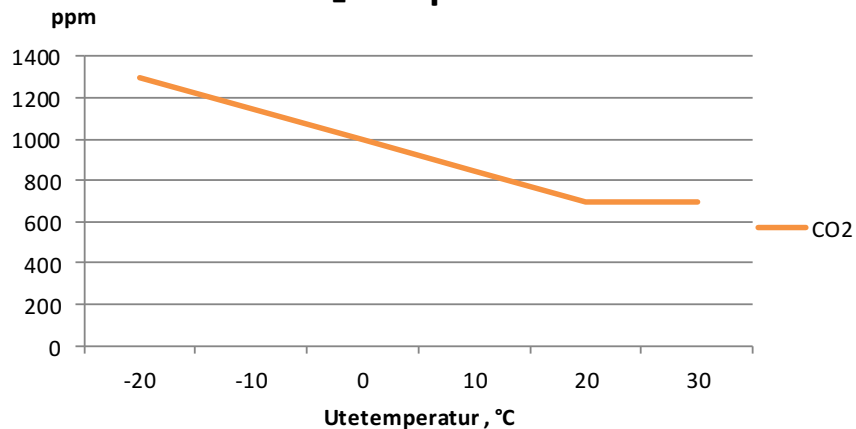
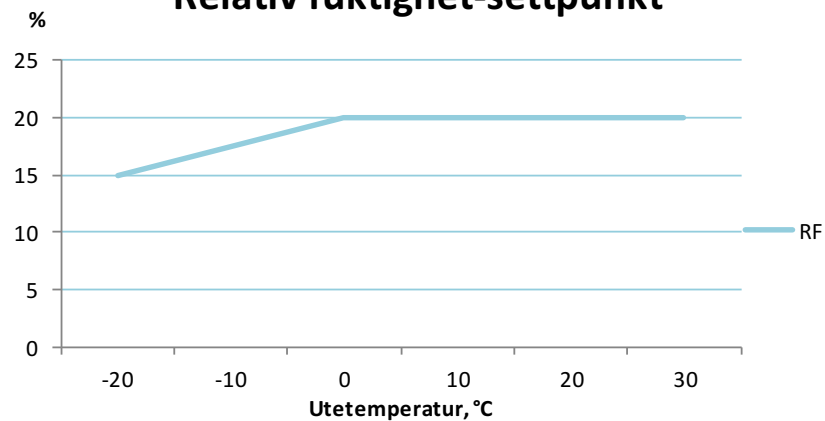
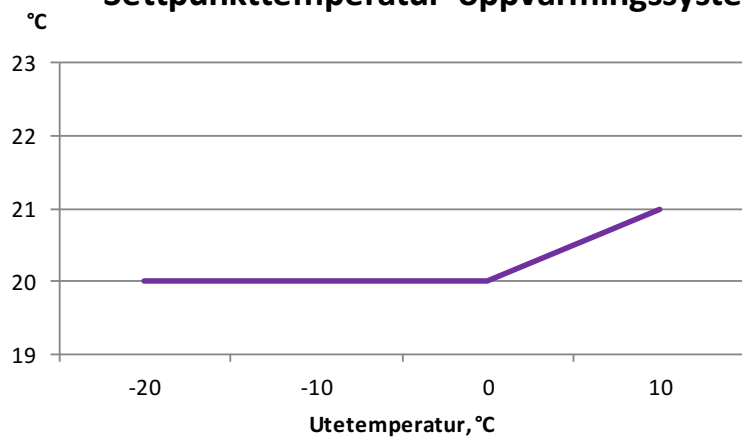
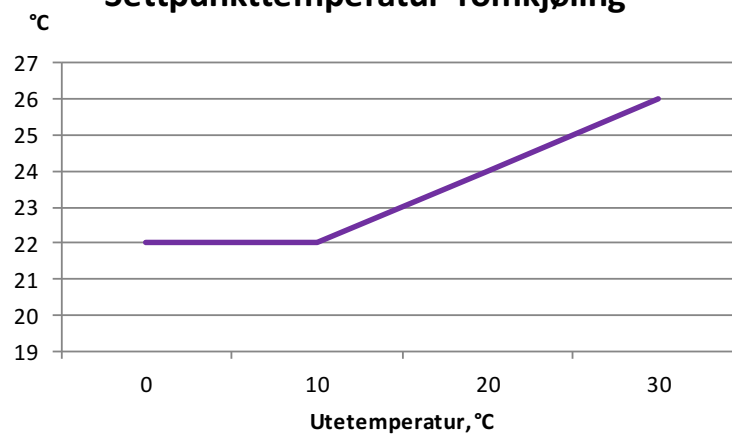

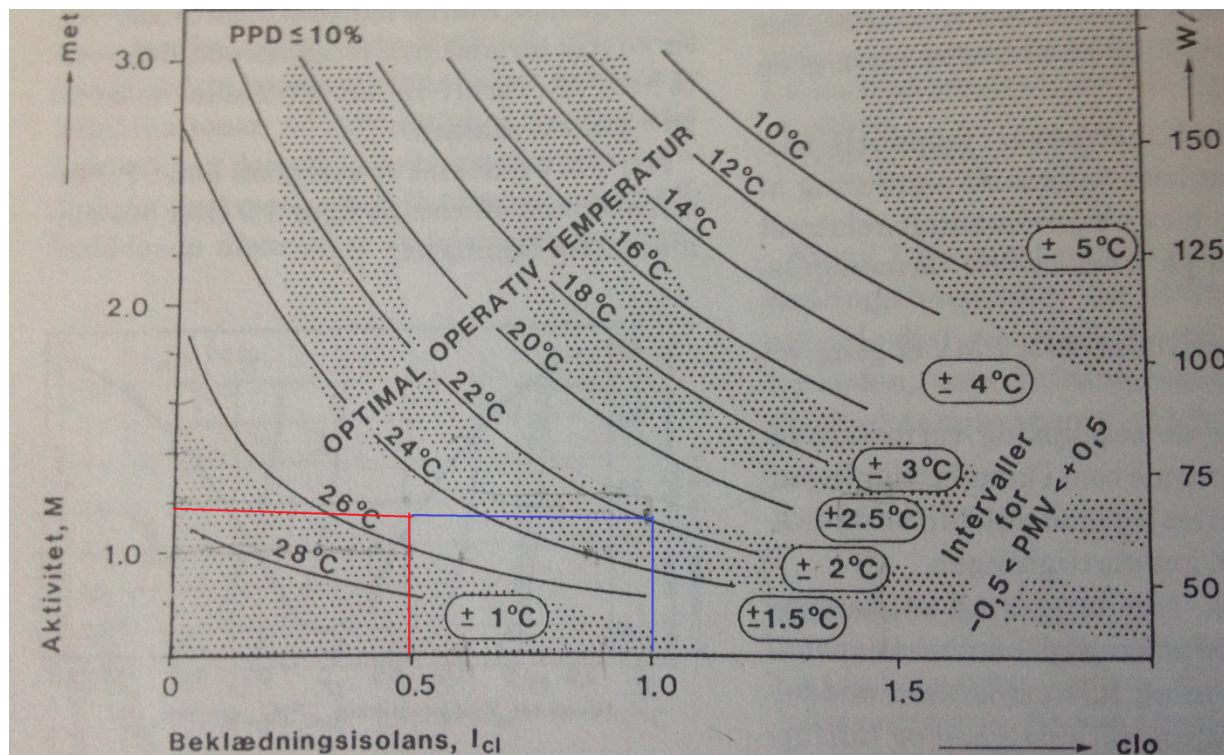
Alternativ inneklima-styring i naturlig klimatiserte bygg

Tor Helge Dokka,
Skanska Teknikk

CO₂-settpunkt**Relativ fuktighet-settpunkt****Settpunkttemperatur oppvarmingssystem****Settpunkttemperatur romkjøling**

C = CO₂   R = RELATIV FUKTIGHET   T = TEMPERATUR

FANGERS PMV-PPD MODELL

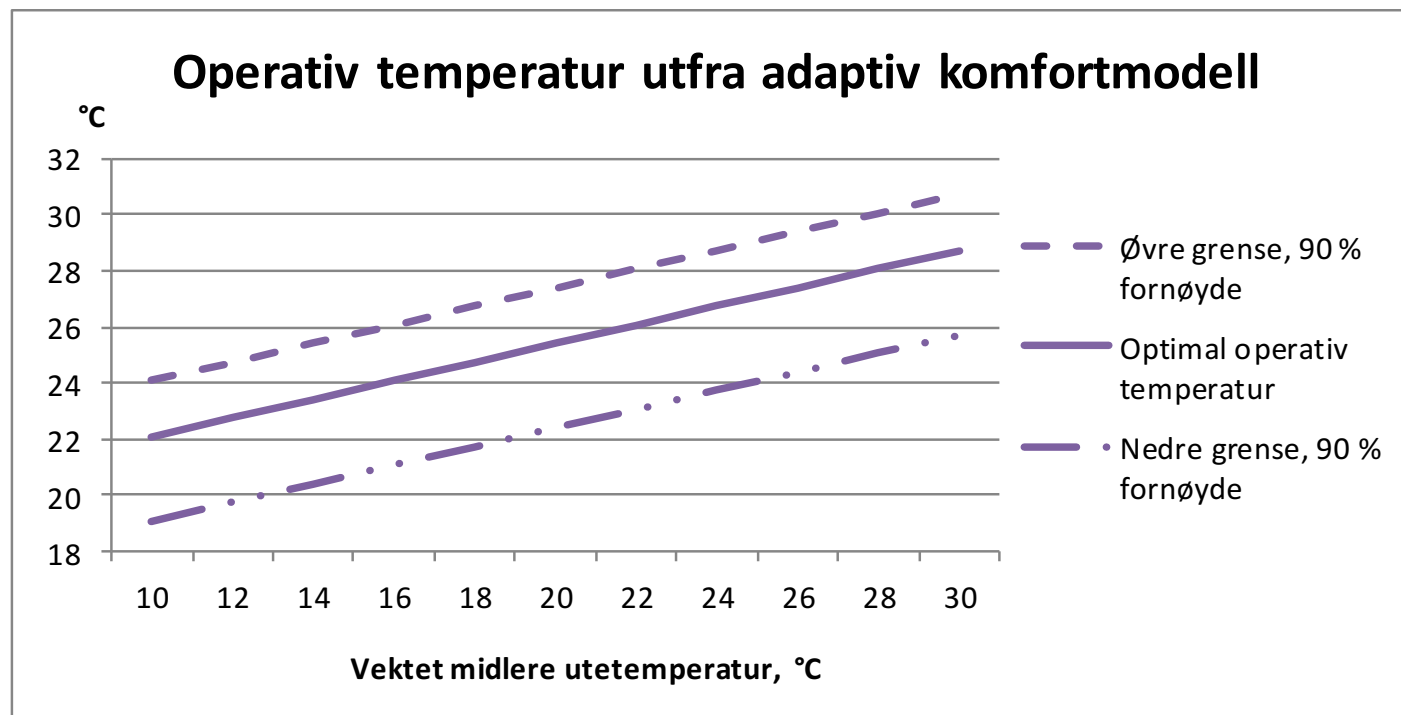

Beklædning	Areal-faktor f_{cl}	Isolans I_{cl}	
		clo	(m ² · K)/W
Shorts, underbukser, T-shirt, lette sokker, sandaler	1,10	0,30	0,050
Let kjole med ærmer, underkjole, strømpebukser, trusser	1,15	0,45	0,070
Lette bukser, skjorte med korte ærmer, underbukser, lette sokker, sko	1,15	0,50	0,080
Nederdel, skjorte med korte ærmer, trusser, strømpebukser, sandaler	1,20	0,60	0,095
Nederdel, sweater med rund hals, skjorte, trusser, tykke knæ sokker, sko	1,30	0,90	0,140
Jakke, bukser, skjorte, underbukser, sokker, sko	1,30	1,00	0,155
Frakke, jakke, vest, bukser, skjorte, undertøj med korte ben og ærmer, sokker, sko	1,50	1,50	0,230

Sittende aktivitet: 1,2 Met (kontor, skole, o.l.).
 Vinter (1,0 Clo): ~ 20-24 °C → 90 % fornøiede.
 Sommer (0,5 Clo): ~ 23,5 – 26,5 → 90 % fornøiede.

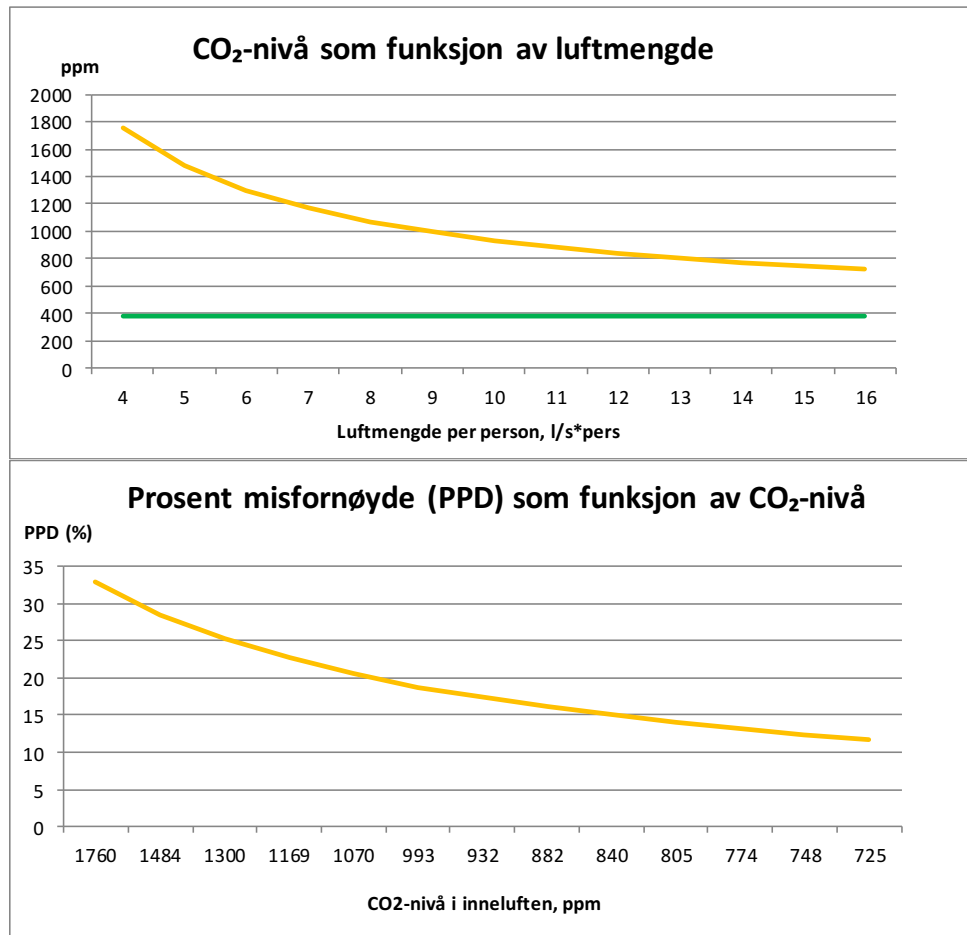
Kilde: Danvak Grundbog. VARME- OG KLIMATEKNIK.

ADAPTIV TERMISK KOMFORT MODELL FOR BYGG UTEN MEKANISK KJØLING

VED 20 °C DØGMIDDELTEMPERATUR (TYPISK VARMEBØLGE PÅ ØSTLANDET) KAN TEMPERATUREN LIGGE MELLOM 22,4 - 27,5 °C. MEN: GJELDER FOR TERMISK KOMFORT OG IKKE NØDVENDIGVIS FOR *LUFTKVALITET* OG *PRODUKTIVITET*.

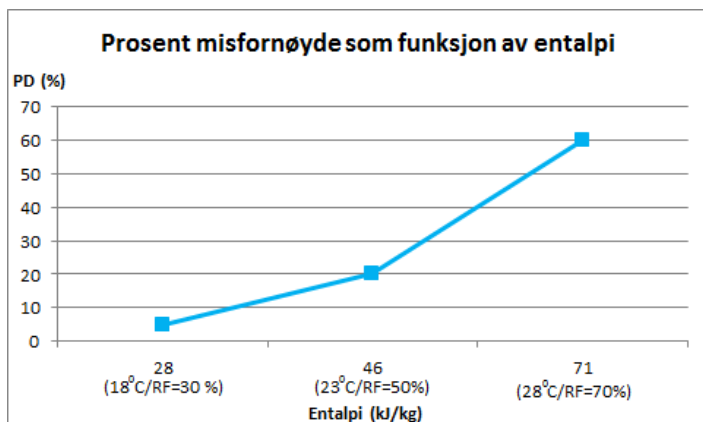
CO₂ MODELL (PETTENKOFFER...)

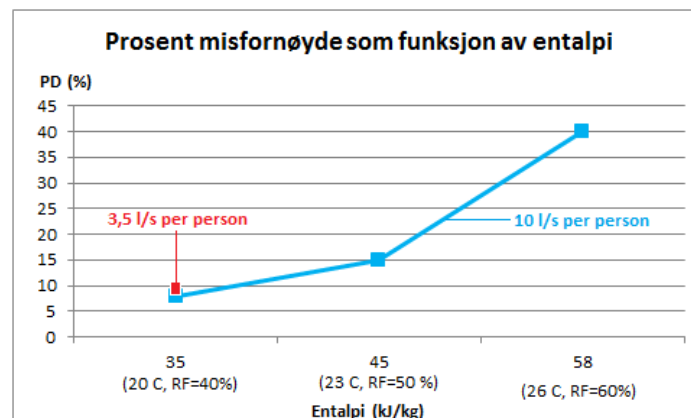
HØYERE LUFTMENGDE GIR FÆRRE
MISFORNØYDE. MEN.....

Kilde: Danvak
Grundbog. VARME-
OG KLIMATEKNIK og
EN15251

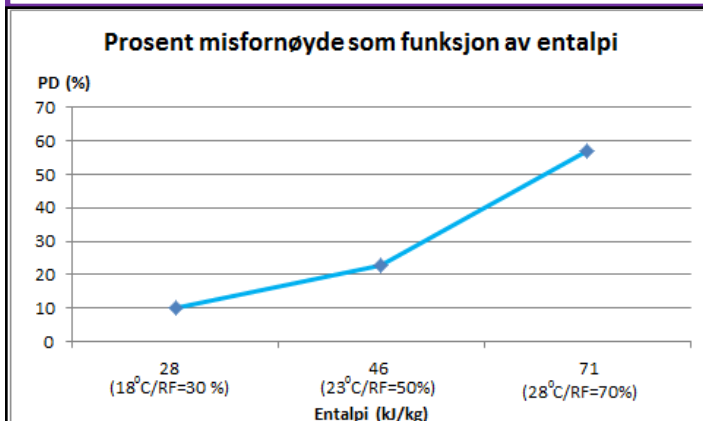
«ENTALPI-MODELL» FOR OPPLEVD LUFTKVALITET

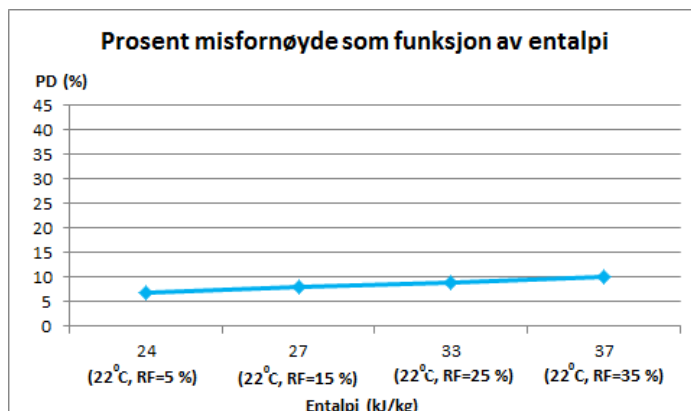
Fang et al. (1998), 70 l/s per person, ren luft (lab-forsøk).

Fang et al. (2004), 10 og 3,5 l/s per person, normalt kontorlandskap (felt-forsøk).

Fang et al. (1998), 33 l/s per person, "forurenset" luft (lab-forsøk).

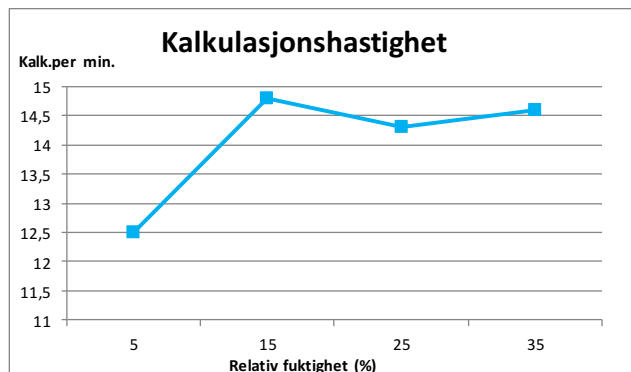

Wyon et al. (2006), 60 l/s per person, ren luft (lab-forsøk).

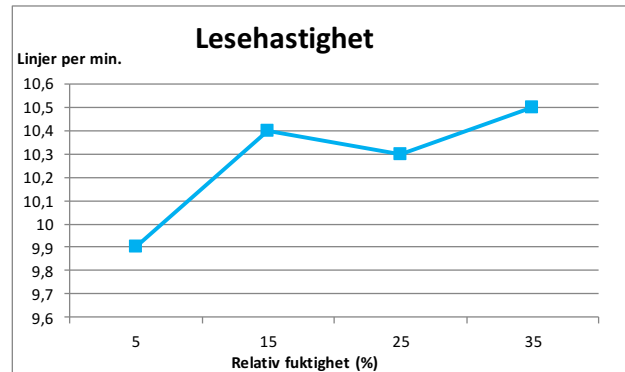
SERVER LUFTEN SOM CHAMPAGNE (*FANGER*): TØRR OG KALD! MEN.....

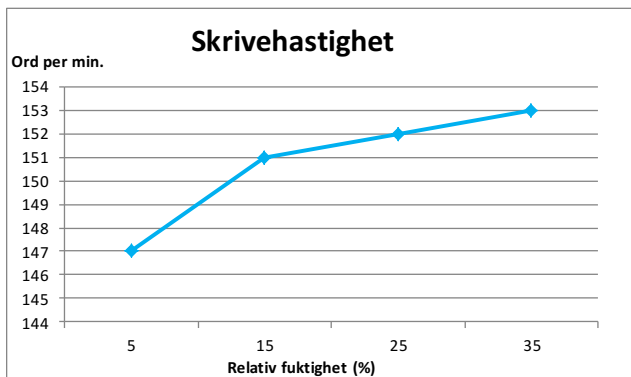
RELATIV FUKTIGHET, PRODUKTIVITET OG SBS-SYMPTOMER VED LAVE UTETEMPERATURER

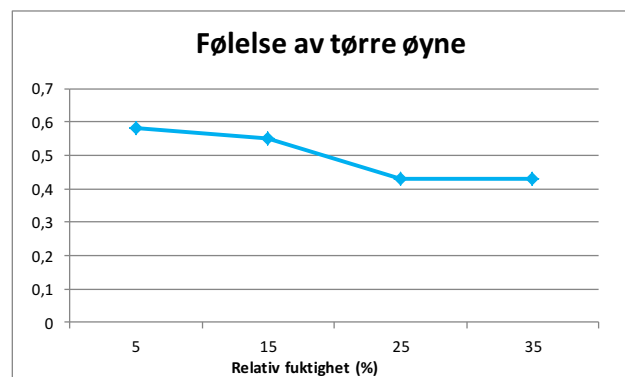
Wyon et al. (2006), (lab-forsøk).

Wyon et al. (2006), (lab-forsøk).

Wyon et al. (2006), (lab-forsøk).

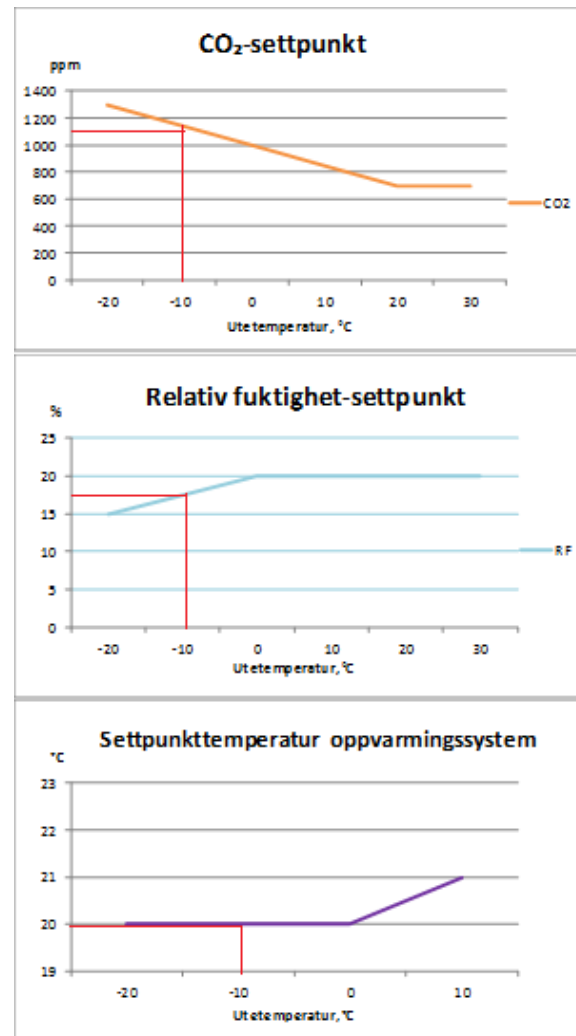
Wyon et al. (2006). Tørre øyne = 1,0.

....MEN: HOLD RELATIV FUKTIGHET OVER 15 %, HELST LITT HØYERE.

CRT-STYRING: EKSEMPEL

Ved f.eks. – 10 grader:

- Luftmengder styres etter settpunkt på 1150 ppm, tilsvarende ca. 5,3 l/s per person (19 m³/h)*
- Men begrenset så RF ikke underskrider 17,5 %
- Oppvarmingsanlegg styres etter 20 °C settpunkttemperatur

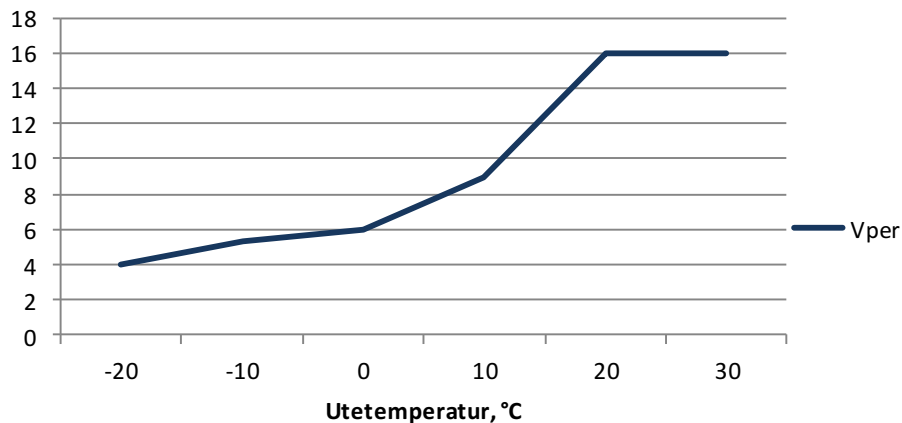

* Minstekrav i TEK er 26 m³/h.

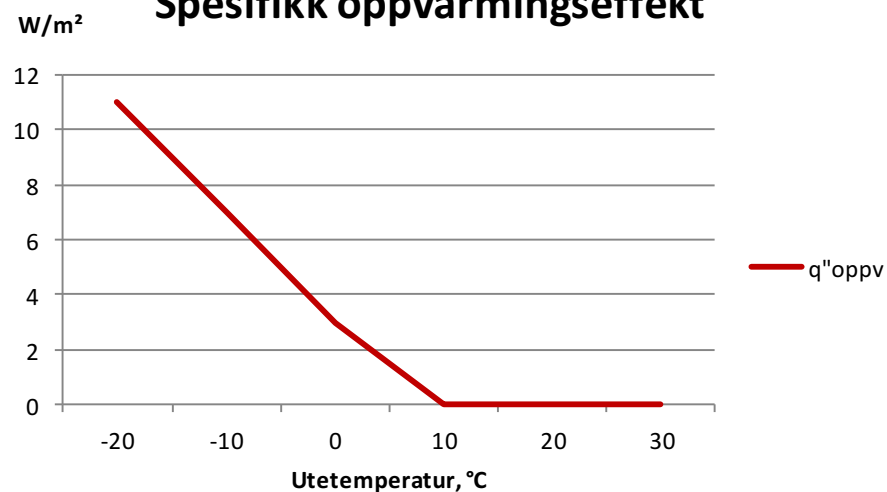

EFFEKT AV CRT-STYRING PÅ LUFTMENGDER OG EFFEKTBEHOV OPPVARMING

Luftmengde per person

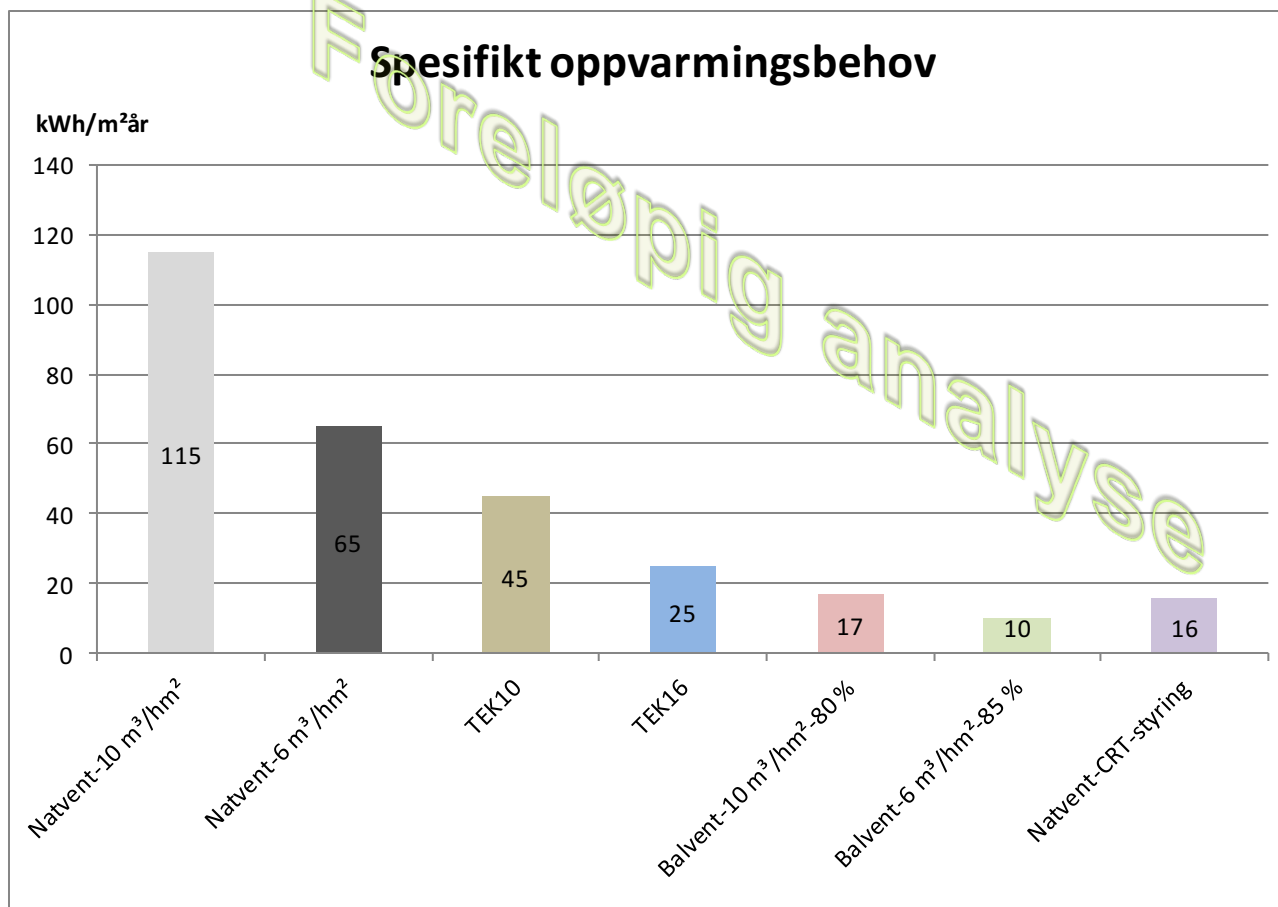

Spesifikk oppvarmingseffekt

BEREGNET FOR ET SYDVENT KONTORLANDSKAP PÅ 130 M² MED 18 ARBEIDSPLASSER, 65 % SAMTIDIGHET. GOD SOLAVSKJERMING & BYGNINGSKROPP, ENERGIEFFEKTIV BELYSNING.

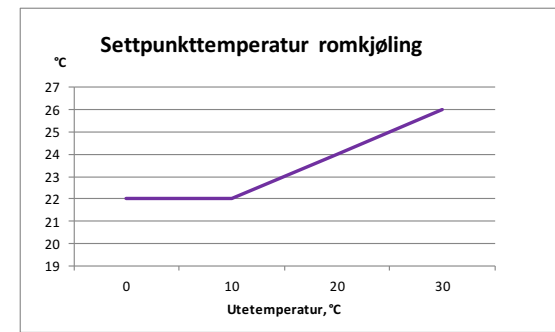
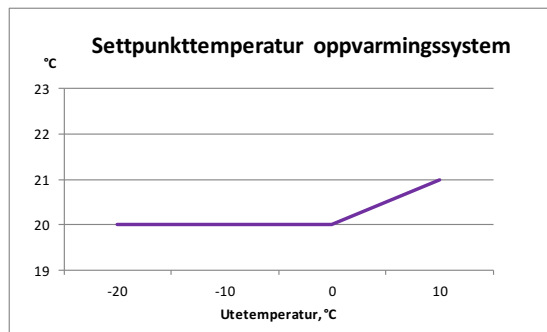
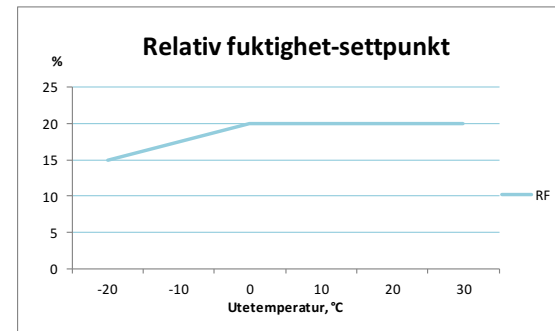
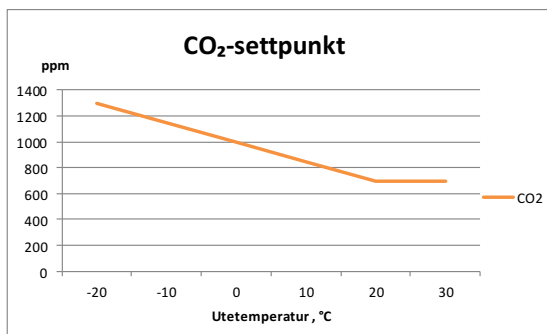
LUFTMENGDER, VENTILASJONSKONSEPT OG ÅRLIG OPPVARMINGSBEHOV

CRT-STYRING

Gir:

- Lavt effektbehov (oppvarming)
- Lavt årlig energibehov (oppvarming)
- Meget god luftkvalitet
- God termisk komfort
- Høy produktivitet
- Lav forekomst av SBS-symptomer
- Mulighet for forenklede klimatiseringssystemer

FORUTSETNING: LAV FORURENSNING FRA MATERIALER OG INSTALLASJONER SOM KAN FJERNES VIA VENTILASJON FOR PERSONBELASTNING